

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету суспільних наук
Юрій ОСТАПЕЦЬ
«27» червня 2024 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород, 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка сімейного виховання» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 012 Дошкільна освіта освітньої програми «Дошкільна освіта».

Розробники: Ваколя Зоряна Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 15 від « 27 » червня 2024 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи


(підпис)

/Оксана ПОВІДАЙЧИК/
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від « 27 » червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук


(підпис)

/Олена ПОПАДИЧ/
(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	-	4
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	-	7
	Лекції:	
	-	10
	Практичні (семінарські):	
	-	8
Форма підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
	Самостійна робота:	
	-	102

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка сімейного виховання» є розкриття сучасних наукових уявлень про доцільні шляхи та засоби сімейного виховання дітей дошкільного віку, формування у студентів вмінь та навичок консультування батьків з питань сімейної педагогіки; забезпечення студентів знаннями про специфіку сімейного виховання; вивчення психолого-педагогічних основ сімейного виховання; допомога студентам в оволодінні основними теоретичними знаннями та практичними вміннями щодо виховання особистості в сім'ї та вміння застосовувати ці знання в майбутній професійній діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки в полікультурному суспільстві.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, в тому числі представників інших національностей, попередження та протидії булінгу.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами, в тому числі міжкультурної взаємодії.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка сімейного виховання» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1 Історія та культура України

ОК 12 Соціальна педагогіка

ОК 13 Теорія виховання

ОК 14 Дошкільна дидактика

ОК 18 Загальна психологія

ОК 19 Дитяча психологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.	ПРН 2
Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами, дітей – представників етнічних меншин.	ПРН 3

Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.	ПРН 5
Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.	ПРН 14
Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.	ПРН 16
Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Педагогіка сімейного виховання**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати базові категорії педагогіки і психології та використовувати їх у навчально-виховному процесі дітей раннього і дошкільного віку. Знати основні етапи розвитку дітей дошкільного віку та враховувати їх при плануванні навчальної та виховної діяльності. Кожен з цих аспектів важливий для створення гармонійного і підтримуючого середовища для дітей, що сприяє їх всебічному розвитку.	ПРН 2
Знати вікові та індивідуальні закономірності розвитку дітей, в т.ч. обдарованих та з особливими освітніми потребами. Вміти використовувати індивідуальний і диференційований підходи у взаємодії з дітьми відповідно до їхніх можливостей.	ПРН 3
Знати форми роботи з батьками дітей раннього та дошкільного віку та взаємодіяти з ними, залучати їх до освітньо-виховного процесу в ЗДО. Застосовувати творчі форми роботи з батьками, в яких беруть участь діти, інші педагоги та співробітники закладу дошкільної освіти.	ПРН 5
Володіти знаннями та навичками ведення здорового способу життя, знати навчити дітей усвідомлювати цінність власного життя та необхідність збереження здоров'я не тільки фізичного, а й психічного та соціального.	ПРН 14
Знати створювати інтегроване освітнє середовище взаємодіючи із представниками різних професій та батьками задля різносторонньої підтримки та всебічного, повноцінного розвитку дитини дошкільного віку.	ПРН 16
Знати основні принципи суб'єкт-суб'єктної взаємодії з метою забезпечення гармонійних умов для розвитку особистості дитини, її самостійності, впевненості в собі і готовності до подальшого навчання та соціальної взаємодії. Знати і застосовувати на практиці особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками задля створення партнерських відносин, зосереджених на розвитку та соціалізації дитини.	ПРН 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «**Педагогіка сімейного виховання**» є:

Поточний контроль, який під час вивчення навчальної дисципліни здійснюється в індивідуальній, груповій та фронтальній формах.

Методи поточного контролю: усний, письмовий, практичний, самоконтроль.

Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни проводиться письмово та передбачає виконання завдань з метою діагностики рівня засвоєння основних теоретичних положень змісту навчальної дисципліни, а також виконання завдань, які дозволяють визначати гнучкість педагогічного критичного мислення студентів та рівень сформованості практичних професійних умінь і навичок, креативності у вирішенні проблемних навчальних задач і ситуацій.

Підсумковий семестровий контроль – залік в усній формі.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю. Поточний контроль упродовж вивчення навчальної дисципліни здійснюється в індивідуальній, груповій та фронтальній формах.

Форма модульного контролю. Контрольна робота в письмовій формі.

Форма підсумкового семестрового контролю. Залік.

Методика поточного контролю навчальних досягнень студентів. *Поточний контроль навчальних досягнень* здійснюється в таких формах: практичне заняття; виконання самостійної роботи; навчання на онлайн-платформах, виконання індивідуальних проєктів з презентацією.

Практичне заняття дає змогу тематичної перевірки засвоєння студентами теоретичних питань курсу і набуття загальних (аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації) та спеціальних (комунікативних, інтерактивних, перцептивних, рефлексивних) практичних умінь. Окрім запланованих теоретичних питань, до кожного практичного заняття студенти в письмовій формі виконують 1 завдання *індивідуальної роботи* з теми, а також презентують результати діагностичних досліджень, займаються моделюванням виховних педагогічних ситуацій та вирішенням педагогічних задач. *Індивідуальні завдання* дають змогу оцінити розуміння студентами теоретичних засад виховної роботи і здатність проектувати їх на сучасний освітній процес.

Критерії поточного контролю. *Поточний контроль навчальних досягнень* упродовж семестру здійснюється за такими *критеріями*:

- опрацювання в повному обсязі змісту тем практичних занять та активна участь у всіх видах навчальної діяльності під час заняття і виконання самостійної роботи до практичних занять, передбачених навчальною робочою програмою дисципліни – 20 б.,

- виконання індивідуальних завдань (розробка проєктів) з презентацією – 20 б.

- навчання на онлайн-платформах з поданням сертифікату про результати навчання – 10 б.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються на основі якості виконання вказаних конкретизованих завдань. Кількісна оцінка поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля, – 50 б.

Методика модульного контролю навчальних досягнень студентів. Після виконання програми змістового модуля у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді виконання контрольної роботи. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Педагогіка сімейного виховання» проводиться письмово, передбачає виконання завдань різного ступеня складності (від репродуктивних до творчих, професійно орієнтованих), які дозволяють визначати рівень засвоєння основних теоретичних положень змісту навчальної дисципліни, а також виконання завдань, які дозволяють визначати гнучкість педагогічного критичного мислення студентів та рівень сформованості практичних професійних умінь і навичок, креативності у вирішенні проблемних навчальних задач і ситуацій.

Критерії оцінювання модульних завдань. Кожне завдання модульної контрольної роботи (4 теоретичних і 2 практичних завдання) оцінюється поокремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 40 балів (по 10 балів кожне теоретичне питання); практична частина оцінюється в 10 балів (по 5 балів кожне практичне завдання). Разом – 50 балів.

Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання (50 б.) і результату модульної контрольної роботи (50 б.) Максимальна оцінка – 100 балів. Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право з дозволу деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	20	4	20
Виконання індивідуальних завдань (розробка проєктів) з презентацією	1	20	1	20
Навчання на онлайн-платформах з поданням сертифікату про результати навчання*	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	7	100	7	100

*Студенти можуть отримати бали за вивчення окремих питань змісту дисципліни через навчання на масових відкритих онлайн курсах (МВОК) в Україні за умови наявності відповідного сертифікату Prometheus, EdEra, Всеосвіта, Workademy, Coursera, Creative Practice та інші.).

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з 2 запитань описово-аналітичного характеру, 8 тестових завдань та 1 завдання практичного характеру (педагогічна задача), або власне висловлення до певної педагогічної проблеми.

Запитання описово-аналітичного характеру оцінюються у 10 балів (за 2 завдання 20 балів).

Тестові завдання оцінюються у 2 бали кожне (за 8 завдань 16 балів).

Завдання практичного характеру (педагогічна задача), або власне висловлення до певної педагогічної проблеми оцінюється в 14 балів.

41-50 балів (оцінка «відмінно») – студент виконав завдання запропонованого йому варіанта в повному обсязі і виявив при цьому:

- глибокі та повні знання матеріалу дисципліни;
- вільне володіння науковою термінологією;
- творчу самостійність;
- високу культуру оформлення знань та відповідний рівень умінь і навичок.

31-40 балів (оцінка «добре») – студент виконав завдання запропонованого йому варіанта в повному обсязі, вичерпно реалізував усі питання, виявив творчу самостійність, добре орієнтується в сучасних проблемах основ педагогіки, продемонстрував високу культуру оформлення знань, належний рівень умінь та навичок, але в роботі наявні окремі несуттєві помилки. Ставиться за виконання 75 % усіх завдань.

21-30 балів (оцінка «задовільно») – студент виявив задовільні знання матеріалу, але допустив при цьому окремі грубі фактичні помилки та неточності, а культура оформлення знань та рівень його умінь і навичок ще недостатні. Правильно виконано більше 50% запропонованих завдань

1-20 балів (оцінка «незадовільно») – студент не виявив достатніх фахових знань з предмета, не досяг реалізації завдання через загальну слабку орієнтацію в програмовому матеріалі, а культура його мовлення й оформлення знань незадовільні. Завдань виконано менше від 50 %.

За роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, а також за самостійну роботу кількість балів залежить від дотримання наступних вимог: повний обсяг виконання навчальних завдань, своєчасність; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань та ініціативність у навчальній діяльності.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковим семестровим контролем з дисципліни «Педагогіка сімейного виховання» є **залік**, який проводиться в усній формі.

Відповідно до «*Положення про порядок та методику проведення семестрових (курскових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті*» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «зараховано» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «зараховано» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «зараховано» (74-81 бал, С) заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «зараховано» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача

знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «зараховано» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незараховано» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незараховано» (35 балів, F) – виставляється студенту заочної форми навчання, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Академічна доброчесність: Політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про академічну доброчесність в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 23.02.2017 р., протокол № 3).

Правила перезарахування кредитів у випадку мобільності: Політика щодо перезарахування кредитів ЄКТС у випадку мобільності формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 30.05.2019 р., протокол № 6).

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті: Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих протягом неформальної та / або інформальної освіти (затверджене вченою радою університету від 18.12.2023 р., протокол № 11).

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні засади сімейного виховання.

Тема 1. Сім'я – основний інститут становлення та розвитку особистості дитини дошкільного віку.

1. Сімейна педагогіка як частина соціальної педагогіки.
2. Проблеми сучасності, пов'язані з родиною та сімейним вихованням.
3. Визначення сім'ї. Поняття про сім'ю як малу соціальну групу.
4. Особливості та перспективи розвитку сучасної родини.

Тема 2. Функції та типологія сучасної сім'ї.

1. Основні етапи розвитку і життєдіяльності сім'ї.
2. Функції сучасної сім'ї.
3. Типологія сімей.
4. Стилi сімейного виховання.

Тема 3. Роль членів родини у вихованні та спілкуванні дитини.

1. Функції членів родини щодо виховання дитини дошкільного віку.
2. Відповідальність батьків за виховання дитини, їхній авторитет.
3. Поняття «батьківське спілкування»: функції, принципи.
4. Правила та культура батьківського спілкування.

Тема 4. Сім'я як об'єкт соціальної роботи.

1. Соціально-педагогічна діяльність педагога в роботі з родиною.
2. Програма допомоги родині.
3. Напрями та зміст роботи педагога з проблемними сім'ями.

Тема 5. Проблеми родинного виховання дітей з особливими освітніми проблемами.

1. Сім'я і її роль у соціалізації дитини з особливими освітніми потребами.
2. Батьки та інклюзія.

Модуль 2. Методичні аспекти сімейного виховання.

Тема 1. Методика сімейного виховання.

1. Умови ефективного сімейного виховання.
2. Завдання, зміст і методика виховання дітей у родині.
3. Характеристика методів сімейного виховання.
4. Сімейне виховання в умовах війни.

Тема 2. Особливості виховання дітей у різних типах сімей.

1. Специфіка виховання дітей в багатодітній та неповній родині.
2. Виховання прийомних дітей.
3. Особливості виховання обдарованих дітей у сім'ї.

Тема 3. Негативні тенденції у процесі сімейного виховання.

1. Проблеми жорстокого поводження з дітьми у сім'ї.
2. Розлучення та їх вплив на формування особистості дитини дошкільного віку.
3. Можливості вирішення протиріч між батьками і дітьми.

Тема 4. Виховний потенціал сім'ї.

1. Поняття материнства.
2. Роль матері у вихованні сина.
3. Роль матері у вихованні доньки.
4. Місія батька в українській родині : традиції і сучасність.

Тема 5. Педагогічна взаємодія з батьками в умовах індивідуального виховання.

1. Зарубіжний досвід педагогічної взаємодії з сім'єю в умовах індивідуального виховання.
2. Педагогічна взаємодія з батьками у підготовці дітей до школи.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин: 90					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
7-й семестр						
Модуль 1 Теоретичні засади сімейного виховання.						
Тема 1. Сім'я – основний інститут становлення та розвитку особистості.	12	1	1			10
Тема 2. Функції та типологія сучасної сім'ї.	12	1	1			10
Тема 3. Роль членів родини у вихованні та спілкуванні дитини.	12	1				11
Тема 4. Сім'я як об'єкт соціальної роботи.	12	1	1			10
Тема 5. Проблеми родинного виховання дітей з особливими освітніми проблемами.	12	1	1			10
Разом за модуль	60	5	4			51
Модуль 2 Методичні аспекти сімейного виховання.						
Тема 1. Методика сімейного виховання.	12	1				11
Тема 2. Особливості виховання дітей у різних типах сімей.	12	1	1			10
Тема 3. Негативні тенденції у процесі сімейного виховання.	12	1	1			10
Тема 4. Виховний потенціал сім'ї.	12	1	1			10
Тема 5. Педагогічна взаємодія з батьками в умовах індивідуального виховання.	12	1	1			10
Разом за модуль	60	5	4			51
Разом за семестр	120	10	8			102

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Педагогіка сім'ї : базові поняття.	-	1
2	Теоретико-методологічні основи сімейного виховання.	-	1
3	Методи і прийоми виховання в сім'ї.	-	1
4	Батьківський авторитет.	-	1
5	Адаптація сім'ї до виховання дитини з особливими освітніми потребами.	-	1
6	Педагогічна майстерність батьків.	-	1
7	Педагогічна культура батьків.	-	1
8	Сімейне виховання в умовах війни.	-	1
Разом		-	8

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Проблеми сімейного виховання у спадщині класиків педагогічної думки.	-	9
2	Сім'я як осередок входження дитини дошкільного віку в соціальне довкілля.	-	9
3	Онайомлення з поглядами В.О. Сухомлинського на сімейне виховання у книзі «Батьківська педагогіка».	-	10
4	“Серце віддаю дітям” – книга творчості та безцінних педагогічних ідей педагога-гуманіста В.О. Сухомлинського.	-	9
5	Опрацювання основних документів, які регламентують впровадження і реалізацію інклюзивного навчання в Україні.	-	10
6	Виховання дитини одним із батьків.	-	9
7	Погляди В.О. Сухомлинського на проблеми сімейного виховання.	-	9
8	Написати анотації на три посібники, які на Ваш погляд, мають бути настільними книгами для батьків.	-	9
9	Поняття «проблемна ситуація» та «важка життєва ситуація».	-	9
10	Ідеї сімейного виховання у творах А.С. Макаренка.	-	9
11	Сім'я як самодостатня соціальна група – особливості її діалогу і взаємодії із зовнішнім середовищем.	-	10
Разом			102

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться наступні завдання:

1. Підготуйте доповідь на тему «Традиції виховання у моїй родині».
2. Підготуйте презентацію на тему «Батьки і діти : конфлікт поколінь».
3. Зробіть добірку категорично заборонених фраз, які не можна казати дітям.
4. Як Ви розумієте твердження «Дитина – дзеркало сім'ї»? Обґрунтуйте свою думку.
5. Поясніть, яку роль у сімейному вихованні відіграє приклад батьків. Який психологічний механізм лежить в його основі?
6. Яким, на Вашу думку, є справжній батьківський авторитет? Обґрунтуйте відповідь.
7. Занотуйте 10 важливих тверджень для спілкування з дитиною з ОПП.
8. Розмежуйте поняття «ексклюзія», «сегрегація», «інтеграція», «інклюзія».
9. Напишіть роздуми на тему: «Суспільні стереотипи щодо дітей з ОПП».
10. Які з методів сімейного виховання Ви вважаєте найефективнішими? Поясніть, чому.
11. Як часто і при яких обставинах варто застосовувати методи покарання? Які саме?
12. Зробіть добірку правил виховного процесу.
13. Напишіть роздуми на тему «Взаємодія сім'ї і ЗДО у вихованні педагогічної культури батьків».
14. На індивідуальному рівні підберіть 5 серйозних проблем у вихованні дитини дошкільного віку, з якими стикаються молоді батьки.
15. Напишіть міні-твір на тему «Кордони для дитини : чи потрібні вони?»
16. Напишіть анотації на три посібники, які на Ваш погляд, мають бути настільними книгами для батьків дітей дошкільного віку.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Технічні засоби. У разі дистанційного навчання для вивчення дисципліни необхідне забезпечення такими технічними засобами, як: технічні засоби передачі навчальної інформації; технічні засоби контролю знань; технічні засоби самонавчання; допоміжні технічні засоби.

Обладнання.

Необхідним обладнанням для вивчення дисципліни є: комп'ютерні та предметні комплекси (в т.ч. робочі місця викладача і студента); навчальна техніка в номенклатурі (принтер, сканер, проектор тощо); програмно-методичні комплекси (комп'ютерні навчальні програми) з кожної навчальної дисципліни; мереживне та телекомунікаційне обладнання; екранно-звукові засоби навчання.

Програмне забезпечення.

Необхідним програмним забезпеченням для вивчення курсу «Педагогіка» є: системне, прикладне та інструментальне/сервісне програмне забезпечення.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Амонашвілі Ш. Мистецтво родинного виховання : педагогічне есе. Харків : Школа, 2017. 400 с.
2. Ваколя З.М., Кухта М.І. Педагогіка сімейного виховання : методичні рекомендації. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 12 с.

3. В. О. Сухомлинський у діалозі з сучасністю: зб. наук. праць / за ред. проф. О. Є. Антонової, доц. В. В. Павленко. Житомир: ФО-П Левковець Н. М., 2017. 252 с.
4. Маценко Л. М. Педагогіка сімейного виховання: підручн. Вид. 3-тє, доп., перероб. Київ: Компринт, 2019. 376 с.
5. Миронова С.П. Основи корекційної педагогіки : навч. посібн. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.
6. Педагогіка сімейного виховання : навч. посібн. / О. Д. Замашкіна. Ізмаїл : РВВ ІДГУ, 2016. 400 с.
7. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка : підручн. 4-те видання, переробл. ВЦ «Академія», 2018. 408 с.

Законодавчі та нормативні документи

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
4. Закон України "Про позашкільну освіту" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
5. Конвенція ООН про права дитини. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021.
6. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
7. Концепція сімейного виховання в системі освіти України «Щаслива родина» / Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Київ, 2012. Концепція Нової української школи. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konceptziya.pdf>
8. Наказ Міністерства освіти і науки України № 609 від 08.06.2018 року «Про затвердження примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-polozhennya-pro-komandu-psihologo-pedagogichnogo-suprovodu-ditini-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-v-zakladi-zagalnoyi-serednoyi-doshkilnoyi-osviti>
9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
10. Порядок організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/uryad-zatverdiv-novij-poryadok-organizaciyi-inklyuzivnogo-navchannya-v-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
11. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання. Наказ МОН №912 від 01.10.10 року. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/
12. Програми розвитку дітей дошкільного віку. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>

Допоміжна література

1. Дудник, Н., & Кривда, В. Цінність родинного виховання та його вплив на розвиток особистості дитини у партнерській взаємодії з закладом дошкільної освіти. Актуальні проблеми дошкільної освіти (с. 189–227). Візаві. https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/13946/1/Aktyal_prob1_doshk_osvitu.pdf#page=189 (дата звернення: 02.09.2024).
2. "Життя поза освітою: перспективи інклюзивного навчання в Україні". URL: <http://naglyad.org/uk/2017/05/12/>.
3. Закусило О. Ю. Прикладні аспекти соціальної роботи з сім'ями, що мають дітей з особливими потребами. Сучасні проблеми навчання, виховання та інклюзії людей з особливими потребами. Львів, 2016. С. 76–82.
4. Кавалло Р., Панарезе А. Не програмуйте дитину: як наші слова впливають на долю

дітей. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 160 с.

5. Кривопишина О. Сім'я як мікрочинник творчої особистості. Обдарована дитина. 2007. № 7. С. 60–63.

6. Максименко Д. С. Виховуємо дитину. Практична психологія. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 112 с.

7. Проблеми українських дітей під час війни (27 січня–1 лютого 2023). Соціологічна група «Рейтинг». URL: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/problems_of_ukrainian_children_in_conditions_of_war_january_27-february_1_2023.html (дата звернення: 15.03.2023).

8. Сім'я та її значення у становленні особистості. URL: <https://vseosvita.ua/library/simta-ii-znacenna-ustanovlenni-osobistosti-455281.html>

9. Новара Д. Покарання марні. Як виховувати, не попадаючи в пастку емоцій. Київ : Сварог, 2020. 276 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Бібліотека методичних матеріалів для освітян. Всеосвіта. <https://vseosvita.ua/library>

2. Єдине освітнє інформаційне вікно України. URL : <http://znannya.info>

3. Освіта України. URL: <http://osvita-ukrainy.com.ua>

4. Освіта. URL: <http://osvita.ua>

5. Освітній портал Педпреса : <https://pedpresa.com/>

6. Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL: <http://www.intellect-invest.org.ua>

7. Портал ІРЦ. URL: <https://ircenter.gov.ua/>

8. Програми розвитку дітей дошкільного віку URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/programi-rozvitku-ditey>

9. Платформа розвитку дошкільнят «НУМО». URL: <https://numo.mon.gov.ua/>

10. Платформа професійного розвитку «Prometheus». URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/kubernetes-basics/>

11. Студія онлайн-освіти EdEra. URL: <https://www.ed-era.com/>

12. «Сучасне дошкілля під крилами захисту» <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/suchasne-doshkillya-pid-krilami-zahistu>

13. Сайти для батьків, які виховують дітей з особливими потребами. URL: http://cls.ks.ua/chitacham/virtualni-vistavki/potreba/resurs_parents

14. Державна соціальна служба для сім'ї, дітей та молоді. URL: <https://regulation.gov.ua/catalogue/regulators/id539/functions>

15. Розвиток дитини. URL: <https://childdevelop.com.ua/>

16. Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)